

1.1.1. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Tehtäväalueen toiminta vuonna 2024

Kirjastotoimi

Kirjastolain (1492/2016) tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävän hoitamiseksi Säkylän kirjastoilla on tarkoituksenmukaiset tilat ja ajantasainen välineistö sekä pääkirjastossa että Kepolan kirjastossa. Henkilöstöön kuuluu kolme kokoaikaista kirjastovirkailijaa. Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö toimi tehtävässään elokuun loppuun asti. Rekrytointiprosessista johtuen syyskuusta eteenpäin kirjasto- ja kulttuuripäällikön tehtävät hoidettiin loppuvuoden ajan kirjastovirkailijoiden, kansalaisopiston koulutussuunnittelijan, hallintopalvelusihteerien ja sivistysjohtajan toimesta.

Kirjastojen automatisointi ja laajennetut aukiolot ovat vaikuttaneet positiivisesti palvelujen saatavuuteen ja käyttöasteeseen. Samalla henkilökunta on voinut panostaa enemmän asiantuntijapalveluihin. Painopistealueina ovat lastenkirjasto- ja kouluyhteistyö sekä senioripalvelut.

Yhteistyö Satakirjastojen kanssa on erittäin tärkeää. Muita yhteistyötahoja ovat alueellisena kehittämiskirjastona toimiva Turun kaupunginkirjasto, Kansalliskirjasto, saavutettavuuskirjasto Celia ja Varastokirjasto.

Kokonaislainaus laski 0,85 % ja kävijämäärät laskivat 7,08 %. Kirjastot ovat olleet mukana myös kirjallisuuden ja lukemisen edistämistyössä, erilaisissa kulttuuritapahtumissa ja teemapäivissä.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on paikallisen kulttuurityön edistäminen, tukeminen sekä toimeenpano yhteistyötahojen kanssa.

Kulttuuriavustuksia jaettiin 3 550 euroa 12 eri toimijalle. Säkylä-seura ry:lle myönnettiin 4 600 euroa ja Köyliö-seura ry:lle 4 600 euroa vuosivavustusta hakemusten perusteella. Kylätoimintarahaa myönnettiin 1 200 euroa yhteensä yhdeksälle kyläyhdistykselle hakemusten perusteella.

Kaikki 50 musiikkioppilaspaiikkaa Huittisten musiikkiopistossa olivat käytössä. Musiikkiopisto järjesti Säkylässä useita yleisökonseritteja ja soitinesittelyn lapsille.

Säkylän kunnan kulttuuritoimen edustaja osallistui Satakunnan kulttuuriverkoston kokouksiin. Kulttuuriverkosto toimi ohjausryhmänä Satakuntaliiton koordinoimalle Ilon ja valon Satakunta- hankkeelle sekä osallistui hankkeen konkreettisten toimenpiteiden suunnitteluun ja edisti niiden toteutumista.

Vuoden 2024 tapahtumia:

- Kirjaston näyttelytila oli käytössä koko vuoden ajan. Näyttelyt vaihtuivat kuukauden välein. Kirjastossa järjestettiin myös muita yhteisiä tapahtumia kulttuuripalvelujen kanssa.
- Vuoden aikana toteutettiin sellisti Seeli Toivion konsertti koululaisille ja kuntalaisille 10.10. ja laulaja Maria Tyysterin juhlavuoden konsertti Taiteiden yö -tapahtuman yhteydessä. Kesätorilla "Hei, me lauletaan!" -tapahtuman yhteydessä oli Kesäkulkurit-ryhmän tanssiesitys.
- Säkylän kunta ja seurakunta järjestivät seppeleenlaskutilaisuuden sankarihautoilla sekä Kansallisen veteraanipäivän juhlan Köyliön seurakuntatalolla 27.4.2024. Lisäksi järjestettiin veteraanijärjestöjen

kanssa juhlallinen tilaisuus Säkylän seudun lukiossa. Lukiossa pidetyn tilaisuuden tarkoitus on vahvistaa veteraaniperinteen siirtymistä myös nuorten tietoisuuteen.

- Kaatuneitten muistopäivänä 15.5.2024 Säkylän kunta ja Säkylä-Köyliön seurakunta järjestivät perinteiset sepeleenlaskut Säkylän kirkkomaalla sekä sepeleen lähetyksen Köyliön kirkkomaalle.
- Itsenäisyyspäivänä 6.12.2024 toteutettiin sepeleenlaskut Säkylän kirkkomaalla ja Köyliön kirkkomaalla. Sepeleenlaskujen jälkeen järjestettiin yhteinen juhlatilaisuus Köyliön seurakuntatalolla. Järjestäjinä toimivat yhteistyössä Säkylän kunta ja Säkylä-Köyliön seurakunta.
- Kotiseutuarkisto- ja sukututkimustapahtuma järjestettiin Köyliö- ja Säkylä-seurojen yhteistyöllä.
- Korven museomylly oli auki keväällä teemapäivän ajan.

Säkylässä kunta oli mukana seuraavissa kulttuuritoiminnan yhteistyöryhmissä:

- Paikallinen museotoimijoiden työryhmä, jonka tavoitteena on edistää paikallisten museoiden toimintaedellytyksiä. Ryhmään kuului edustajia paikallisista seuroista ja museoista. Kunnan edustajina työryhmässä olivat kirjasto- ja kulttuuripäällikkö tai sivistysjohtaja sekä kansalaisopiston koulutussuunnittelija. Työryhmä kokoontui eri kokoonpanoissa ajankohtaisten asioiden tiimoilta.
- Säkylän kotiseutuarkisto toimii Köyliö- ja Säkylä-seurojen alaisuudessa yhteistyössä Säkylän kunnan kanssa. Vuoden aikana onnistuttiin edistämään arkiston toimintaperiaatteita ja työnjakoa sekä lisäämään kuntalaisten ja muiden asiasta kiinnostuneiden tietoisuutta aiheesta.
- Kulttuuritori on alueen vapaaehtoistoimijoiden yhteistyöverkosto. Sen koollekutsujana toimi kirjasto- ja kulttuuripäällikkö tai tehtävää viransijaisena hoitanut sivistysjohtaja.
- Säkylän kunnan kulttuuritoimen tuottaman kulttuurikasvatussuunnitelman Kulttuuriaihion toteutusta jatkettiin yhteistyötahojen kanssa. Suunnitelma löytyy kunnan verkkosivuilta osoitteesta: <https://www.sakyla.fi/vapaa-aika/kulttuuri/kulttuurikasvatussuunnitelma/>

Hankkeet

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja pyritään kehittämään valtiolta ja muilta mahdollisilta toimijoilta haettavilla hankeavustuksilla. Lounais-Suomen aluehallintovirasto myönsi 8 000 € avustuksen "Kirjastot kaveriksi" -hankkeelle, jonka avulla monipuolistetaan kirjastoa yhteisöllisenä kokoontumispaikkana ja pyritään lisäämään lukuinnostusta. Kunnan omavastuuosuus on 2 000 € ja avustuksen käyttöaika on 1.4.2024-31.12.2025.

Valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kirjastopalvelut			
Valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma
Laadukkaat palvelut Riittävä, ammattitaitoinen ja palveluhenkinen henkilöstö	Asiakaskysely 2–3 vuoden välein	Asiakastytyväisyys vähintään 4 (asteikolla 1–5) Ajantasaiset kotisivut, näkyvyys tiedotusvälineissä ja somessa	Asiakaskyselyä ei tehty vuonna 2024.
	Tehokas tiedottaminen ja markkinointi	OKM suositus 0,8–1 htv/1000 as., maakunta 0,69	Tiedottaminen oli näkyvää, tehokasta ja monikanavaista.
	Riittävä henkilökunnan määrä	OKM suositus 6 koulutuspäivää/hlö/vuosi, maakunta 2,42	Riittävä henkilökunnan määrä toteutui vain osittain, koska kirjasto- ja kulttuuripäällikkö toimi tehtävässään vain 5 kk. Henkilökunta 0,65 htv/1000 asukasta Koulutuspäiviä yhteensä 9,5 kpl eli 2,3/hlö
	Täydennyskoulutuspäivät/hlö		

Kirjastopalveluiden käyttöaste ja saatavuus pysyy hyvänä Ajantasainen, uusiutuva kokoelma	Lainat/asukas	OKM suositus 20 lainaa/as., maakunta 15,46	12,3 lainaa/asukas
	Käynnit/asukas	OKM suositus 10 käyntiä/as., maakunta 5,34	6,6 käyntiä/asukas
	Hankinnat, myös e-aineisto	OKM suositus 300–400 kpl/1000 as., maakunta 333,85	Hankinnat, n. 282 kpl/1000 asukasta
	Lehtikokoelma	OKM suositus 15–20 vsk/1000 as., maakunta 11,12	22,5 vsk/1000 asukasta
	Poistot	OKM suositus 8 %, maakunta 6,22 %	Poistojen määrä oli 3,8 % vuoden 2023 kokoelmasta ja suurempi kuin hankintojen määrä, joten poistot olivat riittävällä tasolla.
	Aukiolotunnit	Henkilökunta paikalla 2600 h Omatoimikirjaston aukiolot 4300 h	Henkilökunta paikalla palvelemassa 2105 h Omatoimikirjaston aukiolot 7723 h
Monipuoliset asiantuntijapalvelut Lastenkirjastotyön ja senioripalvelujen kehittäminen Lukemisen edistäminen	Kirjastonkäytön opetus	Kirjavinkkaukset, kirjastonkäytön opetus eri luokka-asteille, kirjailijavierailut, muut kirjalliset tapahtumat, luennot; teemanäyttelyt omista kokoelmista ja yhteistyötahojen kanssa	Kirjastonkäytön opetus: 20 opetuskertaa Tapahtumat: 59 Näyttelyt: 11
	Asiakaspalaute / kysely	Asiakastytytyväisyys vähintään 4 (asteikolla 1–5)	Asiakaspalautetta ei kerätty vuonna 2024.
	Sosiaalinen media	Facebook (fanit > 256)	Facebook ja Instagram -sivujen seuraajat 1234 hlöä
Seudullisen yhteistyön kehittäminen	Pyhäjärvisseudun yhteistyö Satakirjastojen yhteistyö Aluekirjastoyhteistyö Valtakunnallinen yhteistyö	Yhteiset toiminnot ja tilaisuudet Kirjailijavierailut, muut kirjalliset ja kirjastoaiheet tapahtumat, luennot; koulutukset Hankinta, koulutukset Osallistuminen työryhmiin resurssien mukaan Luettelointi- ja hankinta	Satakirjastojen ja alueellisen kehittämistehtävän yhteistyö koulutuksissa, e-aineistohankinnoissa ja luetteloinnissa onnistui. Yhteistyö koulujen kanssa esim. kirjailijavieraiden ja kirjavinkkauksien osalta onnistui.
Kustannustehokkuus	Toimintakulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 55,15 euroa/as.	Toimintakulut 53,6 euroa/as
	Aineistokulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 7,18 euroa/as.	Aineistokulut 8,55 euroa/as.
	Kirjojen hankintakulut/as.	Korkeintaan maakunnan keskitaso 4,70 euroa/as.	Kirjojen hankintakulut 4,34 euroa/as.
	E-aineistokulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 0,62 euroa/as.	E-aineistokulut 0,47 euroa/as.
	Henkilöstökulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 29,12 euroa/as.	Henkilöstökulut 27,14 euroa/as.

Kirjastopalvelujen nettokustannukset	Kuntaliiton kuntatalouden tilastot	Nettokustannukset enintään saman kokoluokan kuntien keskitasoa.	Muiden kuntien v. 2024 tiedot ovat saatavilla vasta loppuvuonna 2025, alla suuntaa antava vertailu.
Kulttuuripalvelut			
Monipuolisten ja elämyksellisten kulttuuritilaisuuksien järjestäminen	Järjestetyt kulttuuritilaisuudet - Osallistujat Museokäynnit - Korven museomylly - Kotiseutumuseo	10 500 50 50	7 n. 350 Museomyllyllä yksi tapahtuma. Yllä olevassa tekstissä on kuvattu vuoden yhteistyötapahtumia.
Yhteisöjen ja yhdistysten järjestämien kulttuuritilaisuuksien tukeminen			Yhteistyö toteutui yhteisöjen ja seurojen tapahtumissa
Kulttuuripalvelujen nettokustannukset	Kuntaliiton kuntatalouden tilastot	Nettokustannukset enintään saman kokoluokan kuntien keskitasoa.	Muiden kuntien v. 2024 tiedot ovat saatavilla vasta loppuvuonna 2025, alla suuntaa antava vertailu.

Kirjaston nettokustannukset, €/as.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Säkylä	50	51	44	49	55	54*
5001–10000 as. kunnat	64	62	63	67	72	**

Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Säkylä	60	61	48	53	63	71*
5001–10000 as. kunnat	92	88	90	99	109	**

Kulttuuritoimi sisältää tehtäväluokat: Kirjastotoimi, museo- ja näyttelytoiminta, teatteri-, tanssi- ja sirkustoitinta, musiikkitoiminta sekä muu kulttuuritoiminta

* Vuoden 2024 luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa, laskentatapa saattaa olla erilainen kuin Kuntaliiton tilastoissa.

** Kuntaliiton v. 2024 tiedot ovat saatavilla vasta loppuvuonna 2025.

Toimintaa ja taloutta kuvaavia tietoja

Kustannustehokkuuteen pyritään maakunnallisella ja valtakunnallisella yhteistyöllä Suomen yleisten kirjastojen konsortion kanssa, esimerkiksi e-aineiston ja muun aineiston yhteishankinnoilla sekä yhteisillä hankintasopimuksilla.

Henkilöstö 31.12.2024

Kirjastotoimi

50 % kirjasto- ja kulttuuripäällikön työpanoksesta jakautuu kirjastotoimeen

- Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö oli tehtävässään 11.3.-23.8.2024.

- 3 kirjastovirkailijaa (2 pääkirjastossa, 1 Kepolassa)
- Uusien järjestelyjen suunnittelusta ja toteutuksesta johtuen syyskuusta eteenpäin kirjasto- ja kulttuuripäällikön tehtävät hoidettiin loppuvuoden ajan kirjastovirkailijoiden, kansalaisopiston koulutussuunnittelijan, hallintopalvelusihteerien ja sivistysjohtajan toimesta.

Kulttuuritoimi

hallintopalvelusihteeri (5 %)

50 % kirjasto- ja kulttuuripäällikön työpanoksesta jakautui kulttuuritoimeen

- Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö oli tehtävässään 11.3.-23.8.2024.
- Uusien järjestelyjen suunnittelusta ja toteutuksesta johtuen syyskuusta eteenpäin kirjasto- ja kulttuuripäällikön tehtävät hoidettiin loppuvuoden ajan kirjastovirkailijoiden, kansalaisopiston koulutussuunnittelijan, hallintopalvelusihteerien ja sivistysjohtajan toimesta.

Toimintamenojen ja -tulojen toteutuminen

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut					
Käyttötalous	TA 2024	Muutokset	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama
Toimintatulot	4 800		4 800	7 758	-2 958
Toimintamenot	-410 954		-410 954	-349 831	-61 123
Toimintakate	-406 154	0	-406 154	-342 073	-64 081
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 116		-5 116	-4 954	-162
Laskennalliset erät	-91 015		-91 015	-100 940	9 925
Yli-/alijäämä	-502 285	0	-502 285	-447 967	-54 318